

G1 KEEL, KIRJANDUS ja KULTUUR

Mooduli kirjeldus:	Moodul annab hea üldkultuurilise ettevalmistuse ning keskendub kultuuri-, keele- ja kirjandusküsimustele õppekäikude, arutelude ning praktiliste tööde abil.
Mooduli kursused:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultuurisüst 2. Müüt ja kirjandus 3. Loovkirjutamine

KURSUSTE AINEKAVAD

Kursuse nimi:	Kultuurisüst
Toimumisaeg:	1. periood
Vastutav õpetaja:	Paavo Viilup, Viire Jagomägi, Kaidi Kolsar, Mariann Nirk, Kirsi Rannaste
Eeltingimused kursusel osalemiseks:	valitud keele, kirjanduse ja kultuuri moodul
Kursuse maht:	21 õppetundi
Kursuse lühikirjeldus:	Kursuse "Kultuurisüst" käigus õpitakse teadvustama ja mõistma kultuuri mitmekülgust, selle mõju ning vajalikkust meie igapäevaelus. Kursus hõlmab endas erinevaid kultuurivaldkondi, nagu muusika, kunst, kirjandus, teater, mille sügavat tähendust aitavad mõista õppekäigud erinevatesse kohtadesse.
Õpitulemused:	Kursuse läbinud õppija <ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab kultuuri mitmetähenduslikkust ja erinevaid avaldumisvorme; 2) oskab analüüsida erinevaid kultuuri avaldumise vorme; 3) näeb ennast kultuuri osana; 4) on avardanud silmaringi; 5) on suurendanud huvi minna iseseisvalt kultuuri "tarbima".
Tagasisidemeetodid ja -kriteeriumid ning kursuse hinde kujunemine:	Arvestuse saamiseks peab õpilane osalema kõikidel õppekäikudel ja nendele järgnevates analüüsitundides. Kui puudub, siis käib ise hiljem, dokumenteerib oma kohalolu ja esitab analüüsi (600-800 sõna). Õppekäigud on järgmised: <ol style="list-style-type: none"> 1) üks teatrietendus, 2) üks kinoseanss (filmifestival),

	<p>3) üks kontsert, 4) üks muuseum või galerii, 5) üks raamatuesitlus või muu kirjandusüritus.</p> <p>Lisaks käib mooduli õppija omal algatusel ühel kultuurisündmusel, mille kooskõlastab Paavo Viilupiga (kursuse juhendajad annavad soovitusliku nimekirja üritustest/festivalidest/kohtadest, mida külastada).</p>
Õppematerjalid:	kursuse jooksul jagatavad õppematerjalid

Kursuse kava (1 kursus on 21 75-minutilist tundi):

Teema	Õppevorm (tund juhendajaga, õppekäik, iseseisev töö, külalisõpetaja vms)	Tundide arv
Sissejuhatus kultuuri.	Paavo Viilup	1 (08.09)
Kunst. Sissejuhatus järgmise nädala õppekäiku.	Viire Jagomägi	1 (08.09)
Kunst. Õppekäik.	Viire Jagomägi	2 (14.-18.09)
Kunst. Õppekäigu kokkuvõte, analüüs.	Viire Jagomägi	1 (22.09)
Teater. Sissejuhatus järgmise nädala õppekäiku.	Kirsi Rannaste	1 (22.09)
Teater. Õppekäik.	Kaidi Kolsar	2 (28.09-02.10)
Teater. Õppekäigu kokkuvõte, analüüs.	Kaidi Kolsar	1 (06.10)
Kirjandus. Sissejuhatus järgmise nädala õppekäiku.	Paavo Viilup	1 (06.10)
Kirjandus. Õppekäik (raamatuesitlus).	Paavo Viilup	2 (12.-16.10)
Kirjandus. Õppekäigu kokkuvõte, analüüs.	Paavo Viilup	1 (27.10)
Muusika. Sissejuhatus järgmise nädala õppekäiku.	Mariann Nirk	1 (27.10)
Muusika. Õppekäik.	Mariann Nirk	2 (02.-06.11)
Muusika. Õppekäigu kokkuvõte, analüüs.	Mariann Nirk	1 (10.11)
Film. Sissejuhatus järgmise nädala õppekäiku.	Paavo Viilup	1 (10.11)
Film. Õppekäik.	Paavo Viilup	2 (16.-20.11)

Kokkuvõttev nädal: Film. Õppekäigu kokkuvõte, analüüs. Kursuse kokkuvõte.	Paavo Viilup, kursuse juhendajad	1 (24.11)
--	----------------------------------	-----------

Kursuse nimi:	Müüt ja kirjandus
Toimumisaeg:	2. periood
Vastutav õpetaja:	Kaidi Kolsar
Eeltingimused kursusel osalemiseks:	valitud keele, kirjanduse ja kultuuri moodul; läbitud mooduli 1. kursus
Kursuse maht:	21 õppetundi
Kursuse lühikirjeldus:	Moodulkursuse „Müüt ja kirjandus“ eesmärk on tutvustada kirjanduse kõige vanemat kihistust – müüte – ning näidata vana pärimuse seost ilukirjanduse ja kultuuriga. Müüdi ja kirjanduse suhetele keskendumine võimaldab avastada nende seoseid, leida ajatuid arhetüüpe nende ajalikes avaldustes, mõista intertekstuaalseid suhteid ning maailmakirjanduse ja folkloori ühtsust. Müüdi kaks poolt – loolisuus ja tunnetuslikkus – annavad hea võimaluse vanade lugude kaudu uurida väärtuste jäävust ja muutumist ajas ning mõtestada maailma oma elukogemusest lähtuvalt.
Õpitulemused:	Kursuse lõpus õpilane: 1) kirjeldab mütoloogilisi elemente eestlaste maailmapildis; 2) teab eesti rahvuseepose sünnilugu ja sisu ning kultuuri- ja rahvusloolist tähtsust; 3) selgitab müüdi kui arhetüüpse žanri ja tänapäeva müütide olemust ning mõtestab pärimust õpitu ja iseenda kogemuse põhjal; 4) nimetab arhetüüpeid müüdimotiive ning leiab neid käsitletavatest ilukirjandusteostest; 5) tunneb loetud müütide ja arhetüüpsete tegelastega seotud narratiive ja motiive ning leiab neid käsitletavatest ilukirjandusteostest; 6) analüüsib kirjandusteoste teemat, süžeed ja tegelasi nii müüdimotiividest kui ka eetilistest ning esteetilistest väärtustest lähtuvalt;

	7) tunneb ära ja analüüsib folkloorse pärandi kasutamist autoriloomingus ning selgitab kirjandus(teos)e tähenduse muutumist ajas; 8) on lugenud ja analüüsinud vähemalt nelja proosa- või draamateost.
Tagasisidemeetodid ja -kriteeriumid ning kursuse hinde kujunemine:	Kursust hinnatakse mitteeristavalt. Arvestuse saamise tingimus on kõigi arvestuslike tööde eest positiivse tulemuse saamine.
Õppematerjalid:	Undo, Monika 2013. Müüdi anatoomia. Gümnaasiumiõpik. Koolibri.

Kursuse kava (1 kursus on 21 75-minutilist tundi):

Teema	Õppevorm (tund juhendajaga, õppekäik, iseseisev töö, külalisõpetaja vms)	Tundide arv
Sissejuhatus. Maailm täis lugusid: muinasjutt, muistend, müüt.	tund juhendajaga	2
Arhetüüpsed teemad, tegelased ja sümbolid.	tund juhendajaga	2
Eestlaste mütoloogia (teemad, tegelased, sümbolid).	tund juhendajaga, võimalusel külalisesineja	2
Eesti müüdid uues kuues. Andrus Kiviräha "Rehepapp ehk november" ja "Mees, kes teadis ussisõnu".	tund juhendajaga, võimalusel külalisesineja	1
Intertekstuaalsus. Rahvusepos "Kalevipoeg" ja selle moderniseeringud (Kristian Kirsfeldti "Kalevipoeg 2.0").	tund juhendajaga, võimalusel külalisesineja	3
Eeposed ja vägilasmüüdid.		1
Maa ja ilm: tekkemüüdid, müüdid maailmast meie ümber.	tund juhendajaga	1
Maailma lõpu motiiv. Friedebert Tuglase "Maailma lõpus" ja Mehis Heinsaare "Teekond maailma lõppu".	tund juhendajaga	2
Kultuuripärandi väärtustamine: müüdid tänapäeva ilukirjanduses. Margaret Atwoodi "Penelopeia" ja Jeanette Wintersoni "Taak".	tund juhendajaga	2
Müütide tekkimine ühe müüdi näitel.	tund juhendajaga	2

Kunstnikumüüt. Argimütoloogia. Kokkuvõte.	tund juhendajaga	2
Kokkuvõttev nädal: iseseisev juhendatud töö kursuse jooksul (teoste lugemine, analüüs)		1

Kursuse nimi:	Loovkirjutamine
Toimumisaeg:	3. trimester
Vastutav õpetaja:	Kirsi Rannaste
Eeltingimused kursusel osalemiseks:	Läbitud mooduli 1. ja 2. kursus
Kursuse maht:	21.tundi
Kursuse lühikirjeldus:	Kursus on mõeldud kultuuri, kirjanduse ja kultuuri mooduli valinud G1 õpilastele eesmärgiga arendada nende kirjalikku eneseväljendusoskust ning luua erinevaid ilukirjanduslikke tekste. Kursuse raames tutvutakse nii kirjutamisprotsessi erinevate etappide ja teiste kirjutamist puudutavate aspektidega kui ka kirjutatakse erinevaid luule-, proosa- ja draamatekste ning analüüsitakse neid.
Õpitulemused:	<p>Kursuse läbinud õppija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. oskab analüüsida erinevaid tekstiliike; oskab analüüsida enda ja kaasõpilaste töid; 2. valdab erinevaid loovkirjutamise tehnikaid; 3. oskab koguda ja kasutada infot eri tekstide loomiseks; 4. oskab valida eesmärgist lähtuvat kirjutamisstiili; 5. tunneb põhilisi kujundeid ja oskab end nende abil väljendada; 6. oskab luua vabavormilist arutlevat, kujundlikku, jutustavat, kirjeldavat teksti (luuletus, dialoog, kirjeldus, lühijutt jt);

Tagasisidemeetodid ja -kriteeriumid ning kursuse hinde kujunemine:	<p>Kursus hinnatakse mitmeeristavalt. Lõplik tulemus kujuneb järgmiste tööde põhjal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. loovteos (kogumik erinevat tüüpi ilukirjanduslikest tekstidest) ja selle esitlemine; 2. mapp, mis sisaldab endas kursuse käigus tehtud harjutusi, kirjutatud tekste, analüüsitud tekstimaterjali jt ja selle esitlemine; 3. nn ideede märkmik ja selle esitlemine.
Õppematerjalid:	<p>MacGregor, C. 2007. Kui suureks kasvan, hakkan kirjanikuks. Tallinn: Koolibri</p>

Kursuse kava (1 kursus on 21 75-minutilist tundi):

Teema	Õppevorm (tund juhendajaga, õppekäik, iseseisev töö, külalisõpetaja vms)	Tundide arv
<p>Sissejuhatus kursusesse.</p> <p>Kirjutamisprotsess ja selle etapid. Grupi kirjutamiskogemuse ja -ressursi uurimine.</p> <p>Kirjutamine ja loovus: kirjutamismotivatsioon ja seda takistavad tegurid.</p> <p>Kirjutaja eneseanalüüs. Teksti keeleline ja stiililine toimetamine.</p>	<p>Tund juhendajaga</p>	<p>4</p>
<p>Luule. Kujundlik keelekasutus. Kõne- (epiteet, võrdlus, metafoor, isikustamine, sümbol, allegooria jt) ja lausekujudid (kordused, retooriline küsimus, pöördumine, hüüatus jt).</p>	<p>Tund juhendajaga</p>	<p>2</p>
<p>Luuletekstide kirjutamine ja analüüs.</p> <p>Luuletuste kirjutamine: tanka, haiku, akrostihhon, sonett, mudelluuletused jt</p>	<p>Tund juhendajaga</p>	<p>3</p>

<i>Proosa. Teose vaatepunkt. Tegelased. Kompositsioon. Proosateksti kirjutamine: jutustus (süžee, tegelased ja miljöö), novell (suletud ja avatud novell; süžee arengu etapid), muinasjutt, maksimum, miniatuur jt.</i>	<i>Tund juhendajaga</i>	<i>2</i>
<i>Proosatekstide kirjutamine ja analüüs.</i>	<i>Tund juhendajaga</i>	<i>5</i>
<i>Draama. Dramaatika žanrid: komöödia, tragöödia, draama. Dialoog, monoloog, remark. Kompositsiooni analüüs. Tegelase analüüs. Konflikt, sündmus, intriig, pinge.</i>	<i>Tund juhendajaga</i>	<i>1</i>
<i>Draamatekstide kirjutamine ja analüüs.</i>	<i>Tund juhendajaga</i>	<i>3</i>
Kokkuvõttev nädal: <i>Esitlused</i>	<i>Tund juhendajaga</i>	<i>1</i>